

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง*

FACTORS AFFECTING POTENTIAL INCREASE OF ECOTOURISM:

CASE STUDY OF KOH SAMED, RAYONG PROVINCE

ทิพย์รุ่ง เพิ่มพูนศรีศิลป์ และ สโรชนี ศรีวัฒนา

Tiprungs Permpunsrisin and Srochinee Siri Wattana

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand

Email: Srochinee.si@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ไม่เพียงแต่อาศัยความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่เท่านั้น แต่ยังรวมถึงการจัดบริการที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวก กิจกรรมการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว และการคมนาคมที่สะดวก การบริหารจัดการที่ดีเป็นแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจมาท่องเที่ยวทำให้ประชาชนและผู้ประกอบการบนเกาะเสม็ดมีรายได้เพิ่มขึ้น งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนเกาะเสม็ด และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนเกาะเสม็ด จำแนกตามปัจจัยบุคคล

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล จากนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวบนเกาะเสม็ด จำนวน 353 คน และได้รับแบบสอบถามคืนที่มีความถูกต้องและสมบูรณ์ของข้อมูลทั้งสิ้น 353 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทดสอบที และค่าทดสอบเอฟ

ผลการวิจัยแสดงว่า 1) นักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนเกาะเสม็ด ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านกิจกรรม ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านที่พัก และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการคมนาคม อยู่ในระดับมาก และ 2) นักท่องเที่ยว ที่มีอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนเกาะเสม็ด แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านเพศและด้านอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ; เกาะเสม็ด; ระยอง

* Received June 30, 2023; Revised July 20, 2023; Accepted August 29, 2023

ABSTRACT

Ecotourism on Koh Samed in Rayong Province relies not only on the abundance of natural resources in the area but also the accommodation services, facilities, activities, tourist attraction, and convenient transportation. These factors are incentives for tourists to visit the island, thus increasing income of the people and entrepreneurs on Koh Samed.

The objectives of this research were to: 1) examine the factors affecting the increase of ecotourism potential on Koh Samed, and 2) compare opinions about factors affecting the increase of ecotourism potential on Koh Samed classified by personal factors. Questionnaires were used to collect data from 353 Thai and foreign tourists visiting Koh Samed and received all of them back as accurate and complete, representing 100 percent response rate. The statistics used in this research were frequency, means, standard deviation, t-test and F-test.

The results showed that: 1) the opinions of Thai and foreign tourists about factors affecting the increase of ecotourism potential on Koh Samed were moderate in both overall level and each aspect, i.e., activities, tourist attraction, accommodation services and facilities and high in transportation aspect, and 2) Thai and foreign tourists of different age, marital status, education level and monthly income indicated different opinions about the factors affecting the increase of ecotourism potential on Koh Samed but no difference for respondents with different gender and career.

Keywords; Ecotourism; Koh Samed; Rayong

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีการเจริญเติบโต ขยายตัวอย่างรวดเร็วไปทั่วทุกทวีป โดยมีระบบการให้บริการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว เช่น การบริการข้อมูลข่าวสาร การบริการคมนาคมขนส่ง การบริการอำนวยความสะดวกผ่านเข้า-ออกระหว่างประเทศ การบริการบริษัทนำเที่ยว การบริการมัคคุเทศก์ การบริการสถานที่พักแรม การบริการภัตตาคารร้านอาหาร การบริการสินค้าของที่ระลึก การบริการบันเทิง และระบบให้ความคุ้มครองรักษาความปลอดภัยเข้ามาทำหน้าที่เป็นสะพานเชื่อมโยงสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวได้เดินทางไปสัมผัสกับแหล่งท่องเที่ยวตามที่พึงประสงค์ ผลของการที่ใช้บริการอำนวยความสะดวกต่างๆ รวมทั้งการไปสัมผัสแหล่งท่องเที่ยว จะทำให้นักท่องเที่ยวสามารถบอกได้ว่าได้รับความประทับใจและพึงพอใจมากน้อยเพียงใด

การท่องเที่ยวจัดเป็นกิจกรรมที่จำเป็นต้องพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ภายในประเทศไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถาน และทรัพยากรการ

ท่องเที่ยวที่เป็นงานสร้างสรรค์ทางศิลปะ วัฒนธรรมประเพณี และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผสมผสานอยู่ในวิถีการดำรงชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์และความเจริญของประเทศ สิ่งเหล่านั้นนับเป็นปัจจัยดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวและเกิดความประทับใจ ขณะเดียวกันการเจริญเติบโตและการขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็วของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยปราศจากการวางแผนการควบคุมและการจัดการที่ดี รวมทั้งจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นย่อมส่งผลกระทบต่อสถานที่ท่องเที่ยวทั้งด้านเชิงบวกและเชิงลบมากบ้างน้อยบ้าง ไม่ว่าจะเป็นสภาวะแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่มีการวางแผนและการจัดการที่ดีโดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรับรองของพื้นที่ ก่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยคำนึงถึงแนวคิดที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการที่จะพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศกับความจำเป็นในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อการใช้งานในอนาคต และมุ่งเน้นความสำคัญการควบคุมคุณภาพของสถานที่ท่องเที่ยว การให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของสถานที่ท่องเที่ยว การเอาใจใส่ดูแลจำนวนนักท่องเที่ยว และพฤติกรรมนักท่องเที่ยว รวมทั้งดูแลคุณภาพของการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ก็จะสามารถพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงแนวคิดไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เป็นการท่องเที่ยวแนวใหม่ที่กำลังได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน

ทั้งนี้ การท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดเป็นการท่องเที่ยวชนิดที่เก่าแก่และเป็นการท่องเที่ยวที่ใหญ่และได้รับความนิยมมากที่สุด เพราะมีบรรยากาศผ่อนคลายและมีอากาศอบอุ่น มีความสวยงามและมีกิจกรรมหลากหลายทำให้จุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาดได้รับความนิยมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่นเดียวกับรายงานของสภาการเดินทางและการท่องเที่ยวโลก ระบุว่า การท่องเที่ยวทางทะเลของประเทศไทยได้รับรางวัลชายหาดที่ดีที่สุดในโลกของเอเชียในปี พ.ศ. 2558 จาก World Travel Awards

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากการนำแนวคิดของการพัฒนาอย่างยั่งยืนมาผนวกกับแนวคิดด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยมีวัตถุประสงค์ให้นักท่องเที่ยวได้เดินทางไปใกล้ชิดชื่นชมและเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ วัฒนธรรมท้องถิ่นในพื้นที่ธรรมชาติ โดยเน้นคุณค่าของธรรมชาติและระมัดระวังไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมรวมถึงการกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น โดยให้ชุมชนท้องถิ่นเป็นผู้ดูแลจัดการภายใต้ระเบียบปฏิบัติหรือกติกาของชุมชนและกฎหมายของรัฐร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อสร้างงานและเสริมสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนท้องถิ่น ตลอดจนช่วยส่งเสริมและช่วยสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้กับชุมชนในท้องถิ่น นักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการ ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้คนที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต้องการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

จังหวัดระยองเป็นจังหวัดขนาดเล็กที่ตั้งอยู่บนพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกของประเทศไทย เป็นแหล่งอุตสาหกรรมหลักของประเทศ มีสภาพเศรษฐกิจที่ดี มีรายได้ต่อหัวประชากรสูง และยังเป็นเมืองท่องเที่ยวทางทะเลที่สำคัญมีชายฝั่งทะเลยาว 100 กิโลเมตร มีชายหาดยาวสวยเลียบขนานไปกับอ่าวไทยและเกาะสวยงามระดับโลก ดังเช่น เกาะเสม็ด เป็นพื้นที่ที่ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีวิวทิวทัศน์ที่สวยงาม เหมาะแก่การพักผ่อน ธรรมชาติที่งดงามของเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง เป็นจุดดึงดูดให้นักท่องเที่ยว

ทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติ ต่างหลั่งไหลเข้ามาสัมผัส ชื่นชมธรรมชาติ หาดทรายขาว น้ำทะเลสวยใส แหล่งปะการังที่สมบูรณ์ ทั้งนี้แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีสภาพธรรมชาติที่สวยงาม หากขาดความสะดวกในการเข้าถึง หรือเส้นทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวไม่ปลอดภัย ก็จะเป็นสาเหตุที่ทำให้นักท่องเที่ยวไม่นิยมเข้าไปท่องเที่ยว เนื่องจากศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีส่วนช่วยเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น ๆ ให้มีความสำคัญ และมีความเหมาะสมในการจัดการท่องเที่ยว

จากบริบทดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะที่เป็นนักศึกษาศาสาวิชาการบริหารการพัฒนานั้นมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง โดยมีเป้าหมายที่ต้องการที่จะดูแลทรัพยากรการท่องเที่ยวให้ใช้ประโยชน์ได้ต่อไปชั่วลูกชั่วหลาน มิใช่เพียงเพื่อคนในรุ่นปัจจุบันเท่านั้น และต้องให้มีการร่วมมือกันทุกระดับ ทั้งในระดับประเทศ ระดับภาค และระดับท้องถิ่น ในการวางแผนการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องให้ชุมชนในท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรการท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตนอย่างเป็นธรรมด้วย และการท่องเที่ยวที่มีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป โดยการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อม และตระหนักในคุณค่าของมรดกทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมในท้องถิ่น และเป็นแนวทางที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เจริญเติบโตต่อไปได้ในอนาคตของอำเภอเมือง จังหวัดระยอง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง จำแนกตามปัจจัยบุคคลของนักท่องเที่ยว

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักท่องเที่ยวท่องเที่ยวบนเกาะเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง จำนวนทั้งหมด 3,000 ราย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวบนเกาะเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง จำนวน 353 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยการคำนวณใช้สูตรของ ยามาเน่ ได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้จำนวนตามต้องการโดยไม่มีหลักเกณฑ์ กลุ่มตัวอย่างจะเป็นใครก็ได้ที่สามารถให้ข้อมูลได้ ในที่นี้หมายถึงนักท่องเที่ยว

ตัวแปรการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

2. ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีสึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ประกอบด้วย ด้านการคมนาคม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านที่พัก และด้านกิจกรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม แบ่งลักษณะข้อมูลเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน โดยเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีสึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ประกอบด้วย ด้านการคมนาคม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านที่พัก และด้านกิจกรรม ลักษณะของแบบสอบถามจะเป็นลักษณะปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การสร้างและการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้ผ่านการตรวจสอบโดยการนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม นิยามศัพท์ เฉพาะ และจุดประสงค์ (Item-Objective of Congruence: IOC) โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อคำถาม เท่ากับ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งผลการหาคุณภาพ พบว่า ข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อ ตามเกณฑ์ที่กล่าว สุวิมล ติรภานันท์ ว่าข้อคำถามควรมีค่า IOC เข้าใกล้ 1 หากต่ำกว่า 0.5 ควรปรับปรุง จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย (Try Out) จำนวน 40 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามในด้านความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค โดยผลการวิเคราะห์ได้ค่าเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.926 ซึ่งถือว่ามีความสามารถนำไปใช้ได้ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ของซึ่งระบุว่าค่าความเชื่อมั่นไม่ควรต่ำกว่า 0.70

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1.1 หาค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) ของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.2 หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) ของคะแนนจากการตอบแบบสอบถามโดยแทนความหมายของคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีสึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.1 ค่า t-test (Independent t-test) ใช้วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่มีระดับนัยสำคัญ .05 สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์นั้นในขั้นแรกจะทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างความแปรปรวนของตัวแปรอิสระกลุ่มทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้สถิติ Levene's test ซึ่งหากผลการทดสอบพบว่า ค่าความแปรปรวนของตัวแปรอิสระกลุ่มทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน (ค่า Sig. มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.05) ก็จะใช้ค่า Equal Variances Assumed แต่หากผลการทดสอบพบว่าความแปรปรวนของตัวแปรอิสระกลุ่มทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกัน (ค่า Sig. มีค่าน้อยกว่า 0.05) ก็จะใช้ค่า Equal Variances not Assumed (กัลยา วาชัย บัญชา, 2545, หน้า 135)

2.2 ใช้สถิติวิเคราะห์ F-test (Independent sample F-test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-way ANOVA (One-way Analysis of Variance) หรือ Brown Forsyth ใช้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม และถ้าผลการทดสอบมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว ต้องทำการทดสอบเป็นรายคู่ต่อไป เพื่อดูว่ามีคู่ใดที่แตกต่างกันโดยใช้วิธี Fisher's Least Significant Difference (LSD) หรือ Dennett's T3

สรุปผลการวิจัย

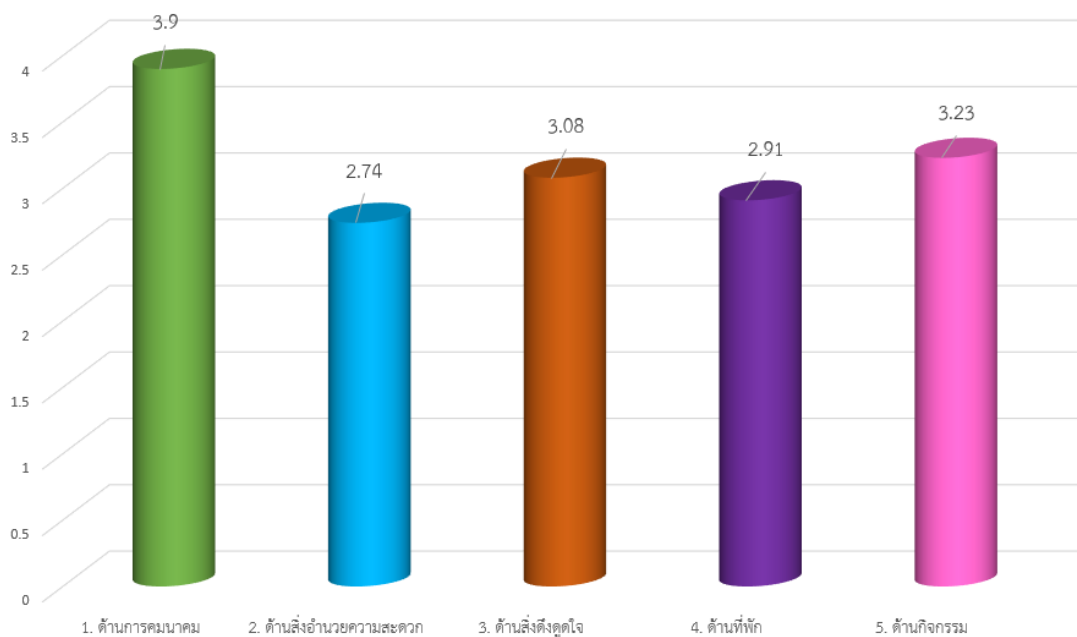
1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ในภาพรวม แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวชาวไทย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.13$, S.D. = .646) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ดังนี้ ด้านการคมนาคม ($\bar{x} = 3.90$, S.D. = 1.028) ตามลำดับ นอกจากนี้ นักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง อยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านกิจกรรม ($\bar{x} = 3.23$, S.D. = .860) (2) ด้านสิ่งดึงดูดใจ ($\bar{x} = 3.08$, S.D. = .702) (3) ด้านที่พัก ($\bar{x} = 2.91$, S.D. = 0.688) และ (4) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{x} = 2.74$, S.D. = 0.612) ตามลำดับ **ดังแสดงในตารางที่ 1 และภาพที่ 1 ดังนี้**

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1. ด้านการคมนาคม	3.90	1.028	มาก	1
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	2.74	.612	ปานกลาง	5
3. ด้านสิ่งดึงดูดใจ	3.08	.702	ปานกลาง	3

4. ด้านที่พัก	2.91	.688	ปานกลาง	4
5. ด้านกิจกรรม	3.23	.860	ปานกลาง	2
ภาพรวม	3.13	.646	ปานกลาง	

ภาพที่ 1 ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ:
กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ปรากฏผลดังนี้

2.1 นักท่องเที่ยว ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 นักท่องเที่ยว ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง โดยภาพรวม และรายด้านได้แก่ ด้านการคมนาคม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกิจกรรม แตกต่างกัน ส่วนด้านสิ่งดึงดูดใจ และด้านที่พัก ไม่แตกต่างกัน

2.3 นักท่องเที่ยว ที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง โดยภาพรวม และรายด้านได้แก่ ด้านการคมนาคม ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านที่พัก และด้านกิจกรรมแตกต่างกัน ส่วนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกไม่ได้ต่างกัน

2.4 นักท่องเที่ยว ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง โดยภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านการคมนาคม ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านที่พัก และด้านกิจกรรมแตกต่างกัน ส่วนด้านสิ่งอำนวยความสะดวกไม่แตกต่างกัน

2.5 นักท่องเที่ยว ที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ด้านการคมนาคม และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก แตกต่างกัน ส่วนโดยภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านที่พัก และด้านกิจกรรม ไม่แตกต่างกัน

2.6 นักท่องเที่ยว ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง โดยภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านการคมนาคม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสิ่งดึงดูดใจ และด้านกิจกรรม แตกต่างกัน ส่วนด้านที่พัก ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ		เพศ	อายุ	สถานภาพสมรส	ระดับการศึกษา	อาชีพ	รายได้ต่อเดือน
ด้านการคมนาคม	F/t	-.657	14.657*	3.955*	4.634*	4.354*	1.925
	Sig.	.512	.000	.000	.010	.005	.106
	ผลการทดสอบ	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง	แตกต่าง	แตกต่าง	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	F/t	-.503	8.058*	.850	1.515	9.507*	3.947*
	Sig.	.615	.000	.396	.221	.000	.004
	ผลการทดสอบ	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง	แตกต่าง
ด้านสิ่งดึงดูดใจ	F/t	-1.662	1.824	2.882*	4.754*	1.963	7.868*
	Sig.	.097	.127	.004	.009*	.128	.000
	ผลการทดสอบ	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง
ด้านที่พัก	F/t	-1.762	1.396	2.127*	8.210*	1.194	7.296*
	Sig.	.079	.240	.034	.001	.319	.000
	ผลการทดสอบ	ไม่แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง
ด้านกิจกรรม	F/t	-1.499	2.841*	3.055*	4.189*	1.240	6.510*
	Sig.	.135	.026	.002	.016	.303	.000
	ผลการทดสอบ	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง	แตกต่าง	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง
โดยภาพรวม	F/t	-1.426	2.655*	3.106*	10.361*	1.998	7.132*
	Sig.	.155	.035	.002	.000	.114	.000
	ผลการทดสอบ	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง	แตกต่าง	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง	แตกต่าง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. นักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ดารารัตน์ ต่อศักดิ์ ศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ จังหวัดชัยภูมิ มี 4 ด้าน คือ ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว เพิ่มความหลากหลายของกิจกรรม เพิ่มมาตรการอำนวยความสะดวก และใช้กลยุทธ์การตลาดเชิงรุก และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อัจฉริยาพร คันธมาลาเจริญ ศึกษาเรื่อง การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวในแนวทางการท่องเที่ยว 40 กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและอนุรักษ์เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ดึงดูดใจ มีการเข้าถึงที่สะดวก และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว เช่น ที่พัก ร้านอาหาร การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ เช่นเดียวกับผลงานวิจัยของ พชยदनย์ ขวัญดี ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษาพบว่า ศักยภาพปัจจุบันด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านเส้นทางคมนาคม ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการบริหารจัดการ ด้านที่พัก และด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

2. นักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ด้านการคมนาคม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เมธาวิบุหงาเรือง ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนในตำบลสิงหนาท อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการมากที่สุด คือ ด้านการคมนาคม และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรเทพ ลักษณะวิมล ศึกษาเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าลำปาว ตำบลลำปาว อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าลำปาว ตำบลลำปาว อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการคมนาคม ได้แก่ การพัฒนาถนนทางเข้าที่ชำรุดและเพิ่มเลนรถจักรยานเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้สัญจรไปมา เช่นเดียวกับผลงานวิจัยของ พชยदनย์ ขวัญดี ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษาพบว่า ศักยภาพปัจจุบันด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ด้านเส้นทางคมนาคม สามารถเข้าถึงได้หลายเส้นทางแต่ต้องเดินทางด้วยพาหนะส่วนตัวเนื่องจากยังไม่มีรถโดยสารประจำทาง

3. นักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พชยदनย์ ขวัญดี ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษาพบว่า ศักยภาพปัจจุบันด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากแก่งกระจานมีพื้นที่มากที่สุด

ของจังหวัดเพชรบุรีทำให้สิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานอาจจะยังไม่ครบครัน แต่ก็ไม่เป็นอุปสรรคสำหรับการท่องเที่ยว หรือการจัดกิจกรรมของชุมชน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรเทพ ลักษณะวิมล ศึกษาเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าลำปาว ตำบลลำปาว อำเภอมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าลำปาว ตำบลลำปาว อำเภอมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ การสรรหาเจ้าหน้าที่เข้ามาอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

4. นักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ด้านสิ่งดึงดูดใจ อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรเทพ ลักษณะวิมล ศึกษาเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าลำปาว ตำบลลำปาว อำเภอมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าลำปาว ตำบลลำปาว อำเภอมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านสิ่งดึงดูดใจ ได้แก่ ธรรมชาติและสัตว์ป่าหายากภายในศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าลำปาว แตต่างกับงานวิจัยของ เอกชล เวชปัญญา ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ดอยผาหลวง จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attraction) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

5. นักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ด้านที่พัก อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรเทพ ลักษณะวิมล ศึกษาเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าลำปาว ตำบลลำปาว อำเภอมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าลำปาว ตำบลลำปาว อำเภอมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านที่พัก ได้แก่ การจัดที่พัก ห้องประชุมและลานกางเต็นท์ได้เพียงพอต่อนักท่องเที่ยวจำนวนมาก แตต่างกับงานวิจัยของ เอกชล เวชปัญญา ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ดอยผาหลวง จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นด้านที่พัก (Accommodation) นั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

6. นักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ด้านกิจกรรม อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรเทพ ลักษณะวิมล ศึกษาเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าลำปาว ตำบลลำปาว อำเภอมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่าลำปาว ตำบลลำปาว อำเภอมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ กิจกรรมเดินป่าศึกษาธรรมชาติ และมีการจัดขึ้นตลอดทุกปี และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธนาพร ฉิมมิ ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในกลุ่มนักท่องเที่ยวยุโรป กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในตำบลแสมสาร อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่าแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านกิจกรรมและกระบวนการต้องมียุทธศาสตร์ให้ความรู้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลแสมสารเกี่ยวกับการทำประมงที่ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นวินดา บุรณะวังศิลา ศึกษาเรื่อง ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยในภาคตะวันออกของประเทศไทยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ

ของนักท่องเที่ยวยุโรป ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวทางบกที่กลุ่มตัวอย่างสนใจมากที่สุด คือ การเดินป่า กิจกรรมทางน้ำหรือทางทะเล คือ การนั่งเรือ/แพชมภูมิทัศน์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งปรับปรุงพัฒนาขยายทาง เพื่อความสะดวกและความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวและผู้ใช้นน
2. แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศควรมีการพัฒนาในด้านของความปลอดภัยในการท่องเที่ยวทั้งอุปกรณ์ และพนักงานในการรักษาความปลอดภัยเพิ่มมากขึ้นอย่างเหมาะสม
3. เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวกันปลูกต้นไม้หรือช่วยกันพัฒนาปรับปรุงภูมิทัศน์ต่างๆ เพื่อสร้างบรรยากาศที่ร่มรื่นและเงียบสงบให้เพิ่มมากขึ้น
4. ควรพัฒนาระบบสาธารณูปโภค เช่น ถนน ป้ายประชาสัมพันธ์ ระบบน้ำประปา ไฟฟ้า ห้องน้ำ เพื่ออำนวยความสะดวกและบริการนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น
5. ควรพัฒนาระบบรักษาความสะอาด มีการจัดหรือเพิ่มจุดวางถังขยะให้มากขึ้น เพื่อรักษาความสะอาดของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ
6. องค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและมหาวิทยาลัยในภูมิภาค ควรจัดฝึกอบรม เพิ่มพูนทักษะด้านการวางแผนและจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และคอยสนับสนุนให้คำแนะนำต่าง ๆ ให้แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติอย่างต่อเนื่อง
7. ควรบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่เน้นการระดมความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการสร้างกิจกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมทั้งการรักษาเอกลักษณ์ของความเรียบง่าย สงบ ใกล้เคียงธรรมชาติ และการท่องเที่ยวทางน้ำ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกนักท่องเที่ยวเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกที่เป็นข้อมูลที่หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการตลาดและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนเกาะเสม็ดต่อไปได้มากขึ้น
2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาในรูปแบบของการจัดกิจกรรมใหม่ ๆ ที่หลากหลายมากขึ้น อาจจะใช้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา, สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562). รายงานศึกษา
ขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวทางทะเลและชายหาด. สืบค้นเมื่อ 10
พฤศจิกายน 2565, จาก [https://secretary.mots.go.th/
ewtadmin/ewt/policy/download/article/article_20190625145933.pdf](https://secretary.mots.go.th/ewtadmin/ewt/policy/download/article/article_20190625145933.pdf)
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2560). ยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2559-2568.
สืบค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2565, จาก
<https://www.mots.go.th/download/article/article20171201174031.pdf>
- กัลยา วาณิชยปัญญา. (2545). การวิเคราะห์เชิงปริมาณ. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- จังหวัดระยอง. (2565). ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดระยอง. สืบค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2565, จาก
<http://jigsawinnovation.com/project/rayongweb/department/detail/33>
- ดรรรัตน์ ต่อศักดิ์. (2564). แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจังหวัด
ชัยภูมิ. การค้นคว้าด้วยตนเองศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและ
โรงแรม), มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ธนาพร ฉิมมิ. (2562). แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในกลุ่มนักท่องเที่ยวยุโรป กรณีศึกษาแหล่ง
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศในตำบลแสมสาร อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
(สาขาวิชาการจัดการธุรกิจโลก), มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นวินดา บุรณะวงศ์ลา. (2562). ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศผจญภัยในภาคตะวันออกของประเทศ
ไทยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวยุโรป. งานนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
(สาขาวิชาการจัดการธุรกิจโลก), มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ: เพรส แอนด์ ดีไซน์.
- พชยดนัย ขวัญดี. (2564). แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัด
เพชรบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด.
- มาตรฐานการท่องเที่ยวไทย. (2564). มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ. สืบค้นเมื่อ 13
พฤศจิกายน 2565, จาก <http://tts.dot.go.th/knowledge/standard/59/detail>
- เมธาวี บุหงาเรือง. (2562). การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนในตำบลสิงหนาท อำเภอลาดบัวหลวง
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม), สถาบัน
บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุวิมล ตีรกานันท์. (2550). การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉริยาพร คันธมาลาเจริญ. (2564). การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวในแนวทางการท่องเที่ยว 40
กรณีศึกษาพื้นที่ตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาการวางแผนภาค
และเมืองมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการวางแผนผังเมืองและสภาพแวดล้อม), มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

เอกชล เวชปัญญา. (2562). แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ดอยผาแดง จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว), มหาวิทยาลัยพะเยา.

Cronbach, L.J. (1990). Essentials of psychological testing. New York: Harper Collins.

Fraenkel, J.R., & Wallen, N.E. (2006). How to Design and Evaluate Research in Education. Boston: McGraw Hill.

Hirotsune, K. (2011). Tourism, Sustainable Tourism and Ecotourism in Developing Countries. Graduate School of International Development, Nagoya University, Paper for ANDA International Conference in Nagoya, 5 - 7 March 2011. Retrieved November 7, 2018, from https://www2.gsid.nagoya-u.ac.jp/blog/anda/files/2011/08/4-kimura_hirotsunee38080.pdf.

Jacobs, L.C. (1991). Test Reliability. UI Bloomington Evaluation Services and Testing (Best). Indiana University: Blomington.

Rangpan, V. (2020). Guideline for Sustainable Eco-System Development in the Manao Bay and Thanyong Mountain National Park Narathiwat Province southern Thailand. Thailand: Bangkok.

Yamane, T. (1973). Statistics: an introductory analysis. New York: Harper & Row.